

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
Postupak javne rasprave
o Predlogu Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih
komunikacionih mreža velikih brzina

Dana 28.12.2018. godine, na sajtu Ministarstva ekonomije i portalu e-uprave, objavljene su javne konsultacije o Predlogu Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, koje su trajale do 15.01.2019.godine. U toku javnih konsultacija, nije bilo primjedbi, sugestija i komentara.

Takođe, u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Službeni list Crne Gore", br. 012/12 od 24.02.2012) Ministarstvo ekonomije je, na sajtu Ministarstva ekonomije i portalu e-uprave, dalo na javnu raspravu Predlog Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina i uputilo javni poziv građanima, stručnoj javnosti i svim drugim zainteresovanim licima da se uključe u javnu raspravu, koja je trajala od 23.05.2019.godine do 12.06.2019.godine.

Dana 10.06.2019.godine, u okviru javne rasprave je održan okrugli sto u prostorijama Privredne komore Crne Gore. Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici Privredne komore Crne Gore, Ministarstva ekonomije, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Saveza radio-amatera Crne Gore, Radio-difuznog centra Crne Gore, glavni inspektor za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, kao i predstavnici kompanija Telenor d.o.o., Crnogorski Telekom a.d., Mtel d.o.o..

Pozdravne riječi ispred Ministarstva ekonomije je uputio gospodin Milan Srzentić, državni sekretar u Ministarstvu ekonomije, dok je gospođa Ratka Strugar, generalna direktorica direktorata za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio-spektar, pojasnila razloge predlaganja zakona, kao i odredbe zakona, nakon čega je počela diskusija.

U toku trajanja okruglog stola, odgovore na primjedbe, sugestije i komentare su davali članovi radne grupe za izradu Predloga Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina - predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

U toku javne rasprave, na adresu Ministarstva ekonomije, u pisanoj i elektronskoj formi, su stigle primjedbe Mtel-a d.o.o., Crnogorskog Telekom-a a.d., Telenor-a d.o.o. i Telemach-a d.o.o..

Dostavljene primjedbe, predlozi i sugestije, sa navedenim razlozima njihovog neprihvatanja, odnosno potrebnim pojašnjenjima date su u Izvještaju sa javne rasprave koji slijedi:

Br.	Institucija / Lice	Komentar	Odgovor obradivača
1.	MTEL d.o.o.	<p>1. Primjedbe su date na član 1 stav 1</p> <p>(1) Ovim Zakonom propisuju se mjere za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, prikupljanje i objava podataka o pristupu, zajedničkom korišćenju i koordiniranoj izgradnji fizičke infrastrukture, nadležni organ i postupak za rješavanje sporova, vršenje nadzora nad ovim zakonom i druga pitanja od značaja za smanjenje troškova i postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p> <p>Primjedba:</p> <p>Komentar je dat na riječi: „... nadležni organ...“: Navodi se da nije dovoljno precizirano koji bi to nadležni organ bio koji vrši krovno administriranje odredbama ovog zakona:</p> <p>Možda prema Članu 10, stav 1: “Organ državne uprave nadležan za oblast uređenja prostora i izgradnje objekata”?</p> <p>ili možda prema Članu 24: „Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, drugih propisa i akata donijetih na osnovu ovog zakona, vrši organ državne uprave nadležan za poslove elektronskih komunikacija”?</p>	<p>1. Obradivač pojašnjava da je nadležni organ ovdje isti organ koji je zadužen za rješavanje sporova – Agencija.</p>
MTEL d.o.o.		<p>2. Primjedbe su date na član 1 stav 1</p> <p>(1) Ovim Zakonom propisuju se mjere za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, prikupljanje i objava podataka o pristupu, zajedničkom korišćenju i koordiniranoj izgradnji fizičke infrastrukture, nadležni organ i postupak za rješavanje sporova, vršenje nadzora nad ovim zakonom i druga pitanja od značaja za smanjenje troškova i postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p> <p>Primjedba:</p> <p>Komentar je dat na riječi „...elektronskim komunikacionim mrežama velikih brzina...“: U okviru člana 4 stav 1 ZEK-a, navodi se da je potrebno definisati i termin “elektronske komunikacione mreže velikih brzina”.</p>	<p>2. Ne prihvata se data sugestija, jer nije praksa da se ista definicija ponavlja u dva zakona, a upravo je ovoj definiciji mjesto u ovom zakonu koji reguliše ovu oblast, a ne u Zakonu o elektronskim komunikacijama.</p>

MTEL d.o.o.	<p>3. Primjedba je data na član 2 stav 1 tačka 2</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sjedeća značenja:</p> <p>2) Mrežni operator, u smislu ovog zakona, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.</p> <p>Primjedba:</p> <p>Navodi se da ovaj zakon ne predviđa ko je nadležni organ koji precizira koja su to, konkretno, fizička i pravna lica u Crnoj Gori, koji definiše ovaj pojam mrežnog operatora, koji su precizni kriterijumi za to određivanje, ko vodi registar tih operatora i sl. Na način kako je to ovdje definisano, ispada da npr. svako fizičko lice koje položi svoj cijev kroz dvorište, do svoje kuće, ako je za neku od navedenih namjena, Agencija, u slučaju spora, može tretirati kao mrežnog operatora.</p>	3. Po mišljenju obrađivača, definicija je u potpunosti jasna, a Agencija u slučaju spora, shodno definiciji, nedvosmisleno identifikuje mrežnog operatora u smislu ovog zakona.
MTEL d.o.o.	<p>4. Primjedba je data na član 2 stav 1 tačka 3</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sjedeća značenja:</p> <p>3) Fizička infrastruktura je sastavni dio infrastrukture mrežnog operatora koja može da posluži za smještanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, kao što su cijevi, stubovi, vodovi, prostorije za nadzor, okna, ormarići, zgrade ili ulazi u zgrade, antenske instalacije i antenski stubovi i nosači, osim kablova, optičkih vlakana, kao i djelova mreže koji se koriste za snabdijevanje vodom namijenjenom za ljudsku upotrebu;</p> <p>Primjedba:</p> <p>Postavlja se pitanje ko određuje opseg značenja ("može da posluži") ovog termina?</p> <p>Navodi se da je neophodno usaglašavanje sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Planskim dokumentima se precizno definišu koridori u prostoru za pojedine infrastrukturne objekte. Nigdje u važećim zakonima nema definisanih objekata infrastrukture (nadzemnih ili podzemnih) predviđenih za višenamjensko korišćenje, što kasnije stvara probleme kod ishodovanja dozvola.</p>	4. Predmetni zakon je usuglašen sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata.

MTEL d.o.o.	<p>5. Primjedba je data na član 8 stav 3 tačka 6</p> <p>(3) Zahtjev iz člana 6 stav 2 ovog zakona, mrežni operator može da odbije ako: 6) postoje alternativni načini pristupa mreži koja je prilagođena za obavljanje djelatnosti elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p> <p>Primjedba: Postavlja se pitanje na koju se mrežu misli? Na mrežu mrežnog operatora, ili mrežu nekog drugog mrežnog operatora ili mrežu nekog drugog EK operatora? Šta je alternativni pristup u smislu ovog člana? Navodi se da mrežni operator može predlagati samo alternativna rješenja kroz sopstvenu mrežnu infrastrukturu, a nikako kroz infrastrukturu drugih operatora.</p>	5. Vezano za predmetni komentar, obrađivač pojašnjava da se misli na mrežu mrežnog operatora, a što se tiče alternativnog pristupa, to znači da se umjesto fizičke infrastrukture ponudi pristup mreži koja je u vlasništvu mrežnog operatora.
MTEL d.o.o.	<p>6. Primjedba je data na član 10</p> <p>(1) Organ državne uprave nadležan za oblast uređenja prostora i izgradnje objekata (u daljem tekstu: nadležni organ) dužan je da putem informacionog sistema o prostoru, objavi u elektronskom obliku podatke o fizičkoj infrastrukturi mrežnih operatora i operatora javne elektronske komunikacione mreže i da omogući zainteresovanom operatoru javne elektronske komunikacione mreže pristup dokumentacionoj osnovi i informacionom sistemu o prostoru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata.</p> <p>(2) Nadležni organ dužan je da operatoru javne elektronske komunikacione mreže omogući pristup putem informacionog sistema o prostoru naročito sljedećim osnovnim podacima o infrastrukturi mrežnih operatora:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lokaciji i trasi; 2) vrsti i trenutnom korišćenju fizičke infrastrukture; 3) kontakt podacima mrežnog operatora. <p>(3) Na osnovu obrazloženog zahtjeva mrežnog operatora nadležni organ može da ograniči pristup podacima iz stava 2 ovog člana, ako je to neophodno za bezbjednost i integritet mreža, nacionalnu bezbjednost i zdravlje ljudi i imovine, u skladu sa zakonom.</p> <p>(4) Operator javne elektronske komunikacione mreže koji ostvaruje pristup podacima iz stava 2 ovog člana dužan je da čuva povjerljivost podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka i zakonom kojim se uređuje poslovna tajna.</p> <p>Primjedba: Navodi se da Zakon o izgradnji objekata ne prepoznaje elemente infrastrukture koje definiše Predmetni zakon. Na koji način (kroz koji akt) mrežni operator</p>	6. Cilj ovog Predloga Zakona je da se obezbijedi pristup svim podacima o infrastrukturi kojima raspolaže mrežni operator, kako bi zainteresovani operatori elektronskih komunikacija imali uvid u infrastrukturu za koju mogu podnijeti zahtjev za korišćenje.

	<p>podnosi nadležnom organu spisak elemenata infrastrukture koji se mogu koristiti po predmetnom zakonu? Ako već to ne postoji u Zakonu o izgradnji objekata, treba posebno definisati elemente infrastrukture od interesa za elektronske komunikacione mreže i obavezu njihovog posebnog prikazivanja na način koji je pogodan u smislu predmetnog zakona.</p>	
<p>MTEL d.o.o.</p>	<p>7. Primjedba je data na član 10 stav 1</p> <p>(1) Organ državne uprave nadležan za oblast uređenja prostora i izgradnje objekata (u daljem tekstu: nadležni organ) dužan je da putem informacionog sistema o prostoru, objavi u elektronskom obliku podatke o fizičkoj infrastrukturi mrežnih operatora i operatora javne elektronske komunikacione mreže i da omogućiti zainteresovanom operatoru javne elektronske komunikacione mreže pristup dokumentacionoj osnovi i informacionom sistemu o prostoru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnje objekata.</p> <p>Primjedba: Navodi se da postoji problem neusaglašenosti infrastrukturnih objekata sa Zakonom o državnom premjeru i katastru, odnosno sa činjenicom da ne postoje katastri podzemnih i nadzemnih instalacija, kao ni odgovarajući pravilnici za geodetsko snimanje istih. Uvođenje informacionog sistema o prostoru, od strane krovnog organa za oblast uređenja prostora, bez postojanja odgovarajućih katastara, vodi ka brojnim svojinsko-pravnim sporovima u kojima će svi mrežni operatori imati velikih problema.</p>	<p>7. Predmet ovog zakona sumjere za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Materija koja je tretirana u komentaru nije predmet ovog zakona, već je regulisana drugim propisima.</p>
<p>MTEL d.o.o.</p>	<p>8. Primjedba je data na član 14</p> <p>Mrežni operator može da, na zahtjev operatora javne elektronske komunikacione mreže, prihvati koordiniranu izgradnju fizičke infrastrukture u skladu sa ovim zakonom, u cilju smanjenja troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, odnosno elemenata tih mreža.</p> <p>Primjedba: Predlaže se da treba da stoji: "Mora prihvatiti svaki opravdan zahtjev". Takođe se predlaže da treba razmišljati o modifikaciji građevinskih standarda u ovom smislu.</p>	<p>8. Ne prihvata se data sugestija, obzirom da je član u potpunosti usaglašen sa relevantnom direktivom u ovoj oblasti, a svakako odredbe ovog Predloga Zakona predviđaju proceduru u slučaju odbijanja zahtjeva. Što se tiče građevinskih standarda, oni nisu predmet ovog zakona.</p>
<p>MTEL d.o.o.</p>	<p>9. Primjedba je data na član 15</p> <p>(1) Mrežni operator koji planira izgradnju fizičke infrastrukture dužan je da obavještjenje o planiranoj izgradnji objavi na svojoj internet stranici i da to</p>	<p>9. Obradivač smatra da je predmetni zakon usklađen sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata.</p>

	<p>obavještenje dostavi nadležnom organu šest mjeseci prije podnošenja prijave građenja, u skladu sa zakonom.</p> <p>(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lokaciju i vrstu radova; 2) elemente mreže koji će biti obuhvaćeni radovima; 3) datum početka i trajanje izgradnje, adresu i podatke o ovlaštenom licu za kontakt sa mrežnim operatorom i rok za podnošenje zahtjeva za koordiniranu izgradnju. <p>(3) Na osnovu obrazloženog zahtjeva mrežnog operatora, nadležni organ može da ograniči pristup podacima o planiranoj izgradnji, ako je to neophodno za zaštitu bezbjednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbjednosti i imovine, kao i zdravlja ljudi, u skladu sa zakonom.</p> <p>Primjedba: Navodi se da je neophodno usklađivanje sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata u kojem su definisane procedure za korake koje investitor mora preduzeti kod planiranja neke gradnje.</p>	
MTEL d.o.o.	<p>10. Primjedba je data na član 15 stav 1</p> <p>(1) Mrežni operator koji planira izgradnju fizičke infrastrukture dužan je da obavještenje o planiranoj izgradnji objavi na svojoj internet stranici i da to obavještenje dostavi nadležnom organu šest mjeseci prije podnošenja prijave građenja, u skladu sa zakonom.</p> <p>Primjedba: Daje se slijedeći primjer: gradskom vodovodu ili CEDIS-u javi se investitor novog objekta i iz nekog razloga vodovod treba da prekopa ulicu za priključenje tog objekta, a to može biti od interesa za nekog EK operatora za brzu mrežu. Znači li to da bi objekat trebao čekati bar 6 mjeseci na priključak vodovoda iako bi to realno moglo biti mnogo prije završeno? Neophodno je da sve planirane radove mrežni operatori daju na uvid svim zainteresovanim elektronskim komunikacionim operatorima npr putem web sajta, kako bi elektronski komunikacioni operatori mogli da učestvuju u radovima prilikom samo jednog prekopa. To je najčešće problem u praksi, jer mrežni operator nije u obavezi da prilagodi radove potrebama EK operatora, a naknadni prekopi za potrebe EK operatora najčešće nisu dozvoljeni.</p>	<p>10. Predmet ovog člana nije priključenje objekata na vodovodnu, elektroenergetsku ili neku drugu infrastrukturu, već je predmet ovog člana planirana izgradnja fizičke infrastrukture mrežnog operatora, u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i relevantnom direktivom.</p>
2 CRNOGORSKI TELEKOM a.d.	<p>11. Primjedba je data na član 2 stav 1 tačka 2</p>	<p>11. Što se tiče napomene na kraju primjedbe, obrađivač ukazuje da su operatori javnih elektronskih</p>

	<p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>2) Mrežni operator, u smislu ovog zakona, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.</p> <p>Primjedba:</p> <p>Po mišljenju Crnogorskog telekoma ovo je zbunjujuća definicija mrežnog operatora kada je ista data sasvim jasno u relevantnoj EU Direktivi 2014/61/EU Evropskog parlamenta i Vijeća koja se ovim Zakonom namjerava transponovati u crnogorski pravni sistem. Prva verzija Predloga zakona iz 2016 /17 je pravilno primijenila ovu definiciju.</p> <p>Prema EU Direktivi (zvanični prevod na hrvatski jezik) „mrežni operator” znači poduzetnik koji daje na korištenje ili je ovlašten za davanje na korištenje javne komunikacijske mreže, kao i poduzetnik koji daje na korištenje fizičku infrastrukturu koja je namijenjena pružanju:</p> <p>(a) usluga proizvodnje, prijenosa ili distribucije:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. plina; ii. struje, uključujući javnu rasvjetu; iii. grijanja; iv. vode, uključujući ispuštanje ili pročišćavanje otpadnih voda i kanalizacije, i sustave odvodnje; <p>(b) usluga prijevoza, uključujući željeznicu, ceste, luke i zračne luke;</p> <p>Napominje se da su u Direktivi posebno prepoznati operatori javnih elektroničkih komunikacijski mreža koji su prema ovoj Direktivi sto se zaključuje iz cjeline teksta nešto što bi se moglo nazvati beneficijarima ali ne i oveznici</p>	<p>komunikacionih mreža i korisnici, ali i oveznici u skladu sa predlogom zakona. Naime pristup i zajedničko korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture je propisano Zakonom o elektronskim komunikacijama, što je konstatovano u članu 4 Predloga Zakona koji se tiče odnosa sa propisima o elektronskim komunikacijama. Ostale obaveze koje imaju mrežni operatori, u potpunosti važe i za elektronske komunikacione operatore, s obzirom da te obaveze nijesu definisane drugim propisima u Crnoj Gori, čime dajemo odgovor i na komentar koji se tiče definicije mreža.</p>
<p>CRNOGORSKI TELEKOM a.d.</p>	<p>12. Primjedbe su date na član 2 stav 1 tačka 2</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>2) Mrežni operator, u smislu ovog zakona, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili</p>	<p>12. Po mišljenju obrađivača, definicija je u potpunosti jasna, a Agencija u slučaju spora, shodno definiciji, nedvosmisleno identifikuje mrežnog operatora u smislu ovog zakona.</p>

	<p>prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.</p> <p>Primjedba: Navodi se da je potrebno predvidjeti koji organ ili tijelo će voditi registar mrežnih operatora</p>	
<p>CRNOGORSKI TELEKOM a.d.</p>	<p>13. Primjedbe su date na član 2 stav 1 tačka 2</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>2) Mrežni operator, u smislu ovog zakona, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.</p> <p>Primjedba: Predlaže se brisanje dijela teksta: "koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju." jer bi mrežni operator mogao odbiti zahtjev s obrazloženjem da infrastruktura koju posjeduje ili koristi nije namijenjena za pružanje elektronskih komunikacija a to smatraju nije intencija Direktive i ovog Zakona već da se sva raspoloživa fizička infrastruktura treba dati na korišćenje (ako Direktivom neka vrsta fizičke infrastrukture nije izuzeta) bez obzira na činjenicu da li je namijenjena ili ne pružanju elektronskih komunikacionih usluga. U suprotnom bi raspoloživost infrastrukture za operatore bila značajno smanjena. A iz ukupne sadržine Zakona se i ne zaključuje da je to bila namjera predlagача niti je to namjera relevantne EU Direktive.</p>	<p>13. Ovom definicijom je obuhvaćena fizička infrastruktura namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, kao i fizička infrastruktura namijenjena pružanju usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.</p>
<p>CRNOGORSKI TELEKOM a.d.</p>	<p>14. Primjedba je data na član 1 stav 1 tačka 3</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p>	<p>14. Obrađivač smatram da je definicija jasna i da predložena izmjena ne bi doprinijela boljem razumijevanju ili nekoj suštinskoj promjeni.</p>

	<p>3) Fizička infrastruktura je sastavni dio infrastrukture mrežnog operatora koja može da posluži za smještanje elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, kao što su cijevi, stubovi, vodovi, prostorije za nadzor, okna, ormarići, zgrade ili ulazi u zgrade, antenske instalacije i antenski stubovi i nosači, osim kablova, optičkih vlakana, kao i djelova mreže koji se koriste za snabdijevanje vodom namijenjenom za ljudsku upotrebu;</p> <p>Primjedba: Cijeni se da je jasnija definicija: "nadzor, okna, ormarići, zgrade ili ulazi u zgrade, antenske instalacije i antenski stubovi i nosači. Kablovi, optička vlakna, kao i djelovi mreže koji se koriste za snabdijevanje vodom namijenjenom za ljudsku upotrebu ne čine fizičku infrastrukturu u smislu ovog Zakona."</p>	
<p>CRNOGORSKI TELEKOM a.d.</p>	<p>15. Primjedba je data na član 9 stav 5</p> <p>(5) Agencija odlučuje o zahtjevu iz stava 1 ovog člana, najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana prijema zahtjeva.</p> <p>Primjedba: Navodi se da rok mora biti kraći. Cijeni se da rok od 60 dana propisan relevantnim hrvatskim Zakonom sasvim dovoljan za odlučivanje po ovom pitanju.</p>	<p>15. Obrađivač ukazuje da je dati rok u skladu sa relevantnom direktivom, kao i da je u predmetnom članu zakona propisano odlučivanje najkasnije u ovom u roku, što znači da se ono može okončati i ranije, u zavisnosti od složenosti predmeta.</p>
<p>3 TELEMACH d.o.o.</p>	<p>16. Primjedba je data na član 8 stav 3 tačka 2</p> <p>(3) Zahtjev iz člana 6 stav 2 ovog zakona, mrežni operator može da odbije ako: 2) ne postoji prostor za smještanje elemenata elektronske komunikacione mreže velikih brzina uključujući planirane potrebe mrežnog operatora za prostorom;</p> <p>Primjedba: Navodi se da navedenom normom mrežnom operatoru se daje mogućnost da usled nedostatka prostora odbije zahtjev za pristup i zajedničko korišćenje operatora javne elektronske komunikacione mreže. Međutim, smatra se da dio norme koji se odnosi na „uključujući planirane potrebe mrežnog operatora za prostorom“, je široko postavljen, u smislu da ostavlja prostor za eventualne zloupotrebe mrežnog operatora da neosnovano odbije zahtjev za pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture operatora javne elektronske komunikacione mreže. Zakonodavac mora imati u vidu potencijalnu štetnu namjeru mrežnog operatora da usled tržišnog nadmetanja onemogućiti konkurenciju da na određenom području pruža neku vrstu usluge, i koja se mora</p>	<p>16. Ne prihvata se predlog za dodavanje novog stava. Po mišljenju obrađivača mrežni operator ne može biti tržišni konkurent operatoru elektronskih komunikacija, izuzev u slučaju kada i sam pruža elektronske komunikacione usluge. U tom slučaju i on mora biti registrovan kao operator elektronskih komunikacionih usluga. U slučaju da zainteresovani operator elektronskih komunikacionih usluga smatra da je mrežni operator neopravdano odbio zahtjev, operator elektronskih komunikacionih usluga može da podnese zahtjev za rješavanje spora, kom prilikom će</p>

	<p>zakonskom normom ograničiti. Zbog toga, u članu 8 Nacrta predlažemo dodavanje novog stava koji bi glasio:</p> <p>„(5) U slučaju odbijanja zahtjeva iz razloga propisanih u stavu 3 tačka 2 ovog člana mrežni operator je dužan, pored obaveza propisanih u stavu 4 ovog člana, operatoru javne elektronske komunikacione mreže uz odluku o odbijanju zahtjeva, da dostavi prateću dokumentaciju kao dokaz o nemogućnosti za smještanje elemenata elektronske komunikacione mreže velikih brzina, uključujući planirane potrebe mrežnog operatora za prostorom.</p>	<p>Agencija odlučiti o opravdanosti odbijanja zahtjeva.</p>
<p>TELEMACH d.o.o.</p>	<p>17. Primjedba je data na član 15</p> <p>(1) Mrežni operator koji planira izgradnju fizičke infrastrukture dužan je da obavještenje o planiranoj izgradnji objavi na svojoj internet stranici i da to obavještenje dostavi nadležnom organu šest mjeseci prije podnošenja prijave građenja, u skladu sa zakonom.</p> <p>(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lokaciju i vrstu radova; 2) elemente mreže koji će biti obuhvaćeni radovima; 3) datum početka i trajanje izgradnje, adresu i podatke o ovlaštenom licu za kontakt sa mrežnim operatorom i rok za podnošenje zahtjeva za koordiniranu izgradnju. (3) Na osnovu obrazloženog zahtjeva mrežnog operatora, nadležni organ može da ograniči pristup podacima o planiranoj izgradnji, ako je to neophodno za zaštitu bezbjednosti i integriteta mreža, nacionalne bezbjednosti i imovine, kao i zdravlja ljudi, u skladu sa zakonom. <p>Primjedba: Mišljenja su da je rok od šest mjeseci prilično dug, naročito ako se ima u vidu da se ovaj rok mora ispuniti i prije podnošenja prijave o građenju nadležnom organu. U praksi je česta situacija da se planiranje izgradnje fizičke infrastrukture ne planira toliko dugo unaprijed i često zavisi od drugih okolnosti, kao što su saznanje za izgradnju objekta i sl., zbog čega smatramo da bi ovaj rok trebalo skratiti.</p>	<p>17. Obradivačsmatra da je rok od 6 mjeseci primjeren, imajući u vidu proceduru koju je potrebno sprovesti u slučaju da je neophodna izmjena projekta zbog izgradnje elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p>
<p>4 TELENOR d.o.o.</p>	<p>18. Primjedbe su date na član 2 stav 1 tačka 2</p> <p>Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>2) Mrežni operator, u smislu ovog zakona, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i</p>	<p>18. Po mišljenju obradivača, definicija je u potpunosti jasna, a Agencija u slučaju spora, shodno definiciji, nedvosmisleno identifikuje mrežnog operatora u smislu ovog zakona.</p>

usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju.

Primjedba:

Navodi se da s obzirom na to da je namjera da se ovaj predlog Zakona u velikoj mjeri uskladi sa Direktivom 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina od 15.05.2014. godine (u daljem tekstu: Direktiva), smatraju da je u cilju efikasne primjene neophodno osnovne definicije iz Direktive transponovati u duhu originalnog teksta. Naime, član 2, stav 2, tačka 1 Direktive definiše pojam mrežnog operatora na sledeći način: 'network operator' means an undertaking providing or authorised to provide public communications networks as well as an undertaking providing a physical infrastructure intended to provide:

(a) a service of production, transport or distribution of:

- (i) gas;
- (ii) electricity, including public lighting;
- (iii) heating;
- (iv) water, including disposal or treatment of waste water and sewage, and drainage systems;
- (b) transport services, including railways, roads, ports and airports;

U skladu sa navedenim, njihovo razumijevanje citirane definicije jeste "mrežni operator je pravno ili fizičko lice koje pruža ili je ovlašćeno da pruža javne komunikacione mreže kao i pravna ili fizička lica koja pružaju fizičku infrastrukturu sa namjerom da obezbjeđuju:

(a) usluge proizvodnje, prenosa ili distribucije:

- (i) gasa;
- (ii). električne energije, uključujući javnu rasvjetu;
- (iii). toplotne energije;
- (iv). vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacije, i sistem odvodnjavanja;
- (b) usluge prevoza, uključujući željeznički, drumski, pomorski i vazdušni saobraćaj."

Smatraju da se iz citiranog prevoda može zaključiti da usluge elektronskih komunikacija nijesu obuhvaćene stavkama a) ili b), da operatori elektronskih komunikacionih usluga nisu definisani kao mrežni operatori, kao i da termin javna komunikaciona mreža ne treba poistovjećivati sa terminom mreža operatora elektronskih komunikacionih usluga.

TELENOR
d.o.o.

19. Primjedbe su date na član 2 stav 1 tačka 2

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

2) **Mrežni operator, u smislu ovog zakona**, je pravno ili fizičko lice koje ima pravo svojine ili pravo korišćenja na fizičkoj infrastrukturi, koja je namijenjena pružanju elektronskih komunikacionih usluga, usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije, električne energije, javne rasvjete, toplotne energije i gasa, kao i usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije vode, uključujući ispuštanje ili prečišćavanje otpadnih voda i sistema odvodnjavanja, kao i fizičke infrastrukture koja je namijenjena željezničkom, drumskom, riječnom, pomorskom i vazдушnom saobraćaju.

Primjedba:

Imajući u vidu prvu primjedbu, u članu 2, stav 1, tačka 2 predloga Zakona iz definicije "mrežnog operatora" smatramo da je potrebno izbrisati riječi "elektronskih komunikacionih usluga" iz razloga što predložena definicija može da dovede do zabune u tumačenju ko su subjekti na koje se ovaj predlog Zakona odnosi. Smatramo da operatori javnih elektronskih komunikacionih usluga treba da budu definisani kao operatori koji su korisnici fizičke infrastrukture mrežnog operatora, a ne i subjekti koji imaju obaveze koje se odnose isključivo na mrežne operatore. Ovakvo tumačenje je u skladu sa članom 4 datog predloga Zakona gdje se navodi da se "na pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture operatora javnih elektronskih komunikacija primjenjuje propis kojim se uređuju elektronske komunikacije". Imajući u vidu da Zakon o elektronskim komunikacijama kao i Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme jasno definišu obaveze operatora po ovom pitanju smatramo da ovaj predlog Zakona treba samo da potpomogne razvoj elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina na način da operatorima pruži dodatne opcije za gradnju svojih mreža. U tom smislu mole za potvrdu njihovog razumijevanja odredbi ovog Zakona s obzirom na to da se između ostalog odredbom člana 15 stav 1 definiše obaveza mrežnih operatora da planira izgradnju fizičke infrastrukture na način da obavještenje o planiranoj izgradnji objavi na svojoj internet stranici da to obavještenje dostavi nadležnom organu 6 mjeseci prije podnošenja prijave građenja. Ukoliko se pod mrežnim operatorom smatraju i operatori elektronskih komunikacionih usluga onda bi položaj operatora bio znatno otežan jer bi usporavao cijeli proces izgradnje svojih elektronskih komunikacionih mreža velike brzine, što prepostavljammo nije cilj predloga Zakona jer bi bio suprotan javnom interesu i planu ispunjavanja postojeće strategije. Takođe smatraju da ovdje treba imati u vidu princip proporcionalnosti i da obaveze koje su propisane ovim Predlogom Zakona treba da budu komplementarne postojećim pravima i obavezama operatora

19. Po mišljenju obrađivača, definicija je u potpunosti jasna, a Agencija u slučaju spora, shodno definiciji, nedvosmisleno identifikuje mrežnog operatora u smislu ovog zakona.

	<p>elektronskih komunikacionih usluga, bez ugrožavanja njihovog poslovanja i uticaja na njihovu konkurentnost na tržištu. Mišljenja su da je neopravdano da operatori elektronskih komunikacionih usluga kao jedini učesnici koji doprinose izgradnji mreža velikih brzina, na isti način dostavljaju svoje planove 6 mjeseci unaprijed, imajući u vidu da ti podaci nemaju značaj za pravna lica koja pružaju usluge iz oblasti gasa, električne energije, vode, kanalizacije i ostale. U cilju postizanja ciljeva Digitalne Agende 2020, smatraju da prije svega namjera ovog Predloga Zakona treba da bude pomoć operatorima u pogledu smanjenja troškova i brzine izgradnje svojih mreža, u kom pravcu je i njihov predlog za izmjenu ovog člana.</p>	
<p>TELENOR d.o.o.</p>	<p>20. Primjedba je data na član 6</p> <p>(1) Mrežni operator dužan je da operatorima javnih elektronskih komunikacionih mreža omogući pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p> <p>(2) Operator javne elektronske komunikacione mreže podnosi mrežnom operatoru zahtjev, u pisanoj ili elektronskoj formi, u skladu sa propisima koji uređuju elektronsko poslovanje, za pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture, radi postavljanja elemenata elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, na planiranoj lokaciji.</p> <p>(3) Operator javne elektronske komunikacione mreže može zamijeniti postavljene elemente elektronske komunikacione mreže velike brzine drugim elementima mreže koje su tehnološki naprednije i efikasnije, ako takva zamjena ne uzrokuje smanjenje dostupnosti prostora fizičke infrastrukture mrežnog operatora i u skladu je sa ugovorenim uslovima pristupa i zajedničkog korišćenja fizičke infrastrukture.</p> <p>(4) Omogućavanjem pristupa i zajedničkog korišćenja fizičke infrastrukture na kojoj mrežni operator ima samo pravo korišćenja, ne može se prenijeti pravo svojine na fizičkoj infrastrukturi i na nepokretnosti na kojoj se ta fizička infrastruktura nalazi.</p> <p>Primjedba: Traži se dopuna člana 6 sa novim stavom kojim bi se preciznije odredile obaveze mrežnog operatora, ukoliko to nije planirano da se obuhvati podzakonskim aktima. Naime, ukazujemo da je potrebno konkretizovati i obaveze ovog subjekta, u smislu da mrežni operator treba da predvidi pravila korišćenja i pristupa infrastrukturi, cjenovnike korišćenja, kao i uslove održavanja lokacije. Ističemo veliki značaj definisanja navedenih obaveza mrežnih operatora, kao i uslova za korišćenje infrastrukture, kako se u praksi ne bi stvorile dileme i nejasnoće u</p>	<p>20. Ne prihvata se predlog, jer su osnovna pravila za pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture propisana, a smatramo da bi bilo neopravdano opterećenje za mrežnog operatora da priprema cjenovnik i uslove korišćenja za cjelokupnu infrastrukturu. Uostalom, za sve čime operator elektronskih komunikacionih mreža nije zadovoljan u postupanju mrežnog operatora, može podnijeti zahtjev Agenciji za rješavanje spora, koji Agencija rješava u skladu sa principima nediskriminarnosti, transparentnosti i proporcionalnosti.</p>

		<p>njegovoj primjeni od strane pravnih i fizičkih lica na koje će se usvojeni Zakon odnositi.</p>	
<p>TELENOR d.o.o.</p>	<p>21. Primjedba je data na čl. 9 stav 5</p> <p>(5) Agencija odlučuje o zahtjevu iz stava 1 ovog člana, najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana prijema zahtjeva.</p> <p>Primjedba: Smatraju da rok za odlučivanje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost o zahtjevu za pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture, od četiri mjeseca, treba skratiti na 30 dana, te da se stav 4 u cjelosti izbriše.</p>	<p>21. Obradivač ukazuje da je dati rok u skladu sa relevantnom Direktivom kao i da je u predmetnom članu Predloga Zakona propisano odlučivanje najkasnije u ovom u roku, što znači da se ono može okončati i ranije, u zavisnosti od složenosti predmeta.</p>	
<p>TELENOR d.o.o.</p>	<p>22. Primjedba je data na član 18</p> <p>(1) Mrežni operator je dužan da o zahtjevu iz člana 17 stav 1 ovog zakona odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva operatora javne elektronske komunikacione mreže i zaključni ugovor o koordiniranoj izgradnji.</p> <p>(2) Ako mrežni operator ne odgovori na zahtjev ili odbije zahtjev za koordiniranu izgradnju, operator javne elektronske komunikacione mreže može u roku od 15 dana da podnese zahtjev za rješavanje spora Agenciji.</p> <p>Primjedba: Rok za odlučivanje o zahtjevu za koordinirano izvođenje radova od strane mrežnog operatora definisan članom 18, predlaže se da se skрати na rok od 15 dana od dana prijema zahtjeva operatora javne elektronske komunikacione mreže.</p>	<p>22. Ne prihvata se sugestija. Obradivač smatra da je rok od 30 dana adekvatan.</p>	

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 28.06.2019. godine

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacрта zakona: Direktorai za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio - spektar

Potpis ministra,
odnosno rukovodioca organizacione jedinice Ministarstva
koja je odgovorna za pripremu nacрта zakona

